

Hogyan választanak a budapestiek?

*A kormánypártok és az ellenzék fővárosi esélyei
a 2022-es országgyűlési választáson*

A REPUBLIKON INTÉZET ELEMZÉSE

2022. FEBRUÁR

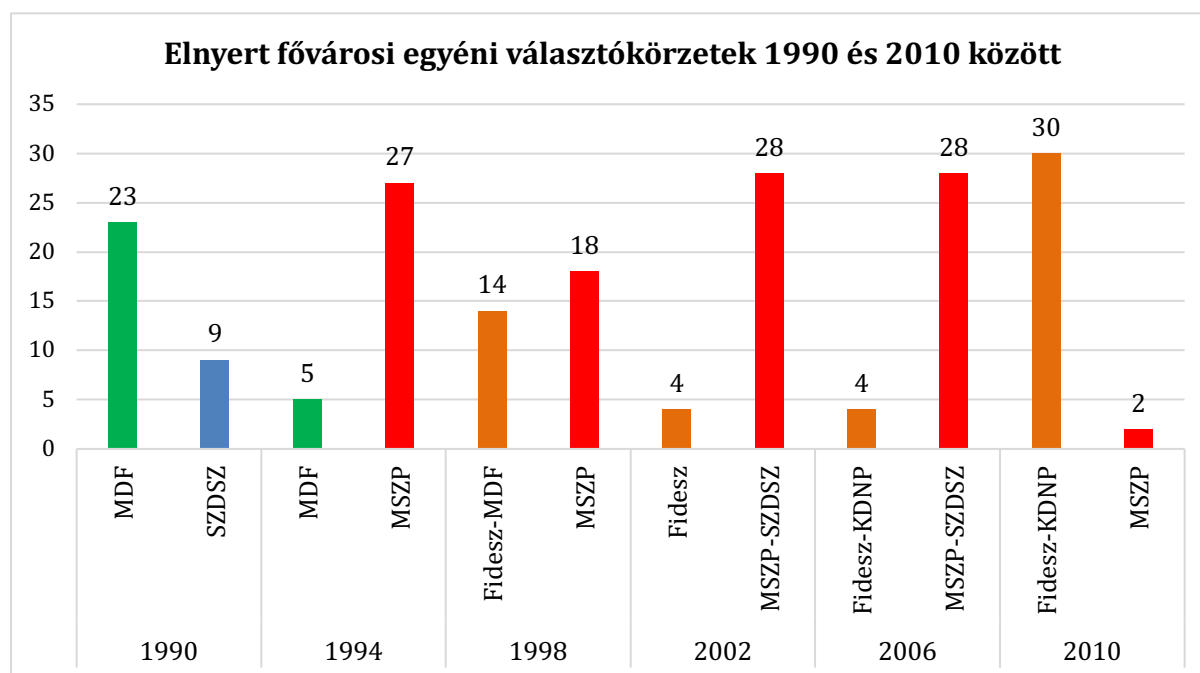
BEVEZETÉS

A rendszerváltás óta tapasztalható, hogy a fővárosi és a vidéki választási eredmények jobbra különböznek egymástól, a baloldali és liberális pártok rendszerint jobb eredményt érnek el Budapesten, mint az ország más részein. Ez a tendencia legutóbbi választások során is erőteljesen kirajzolódott. Az alábbi elemzésben azt mutatjuk be, hogy milyen esélyekkel indulnak neki a kormánypártok és az ellenzéki összefogás a 2022-es országgyűlési választásnak Budapesten, illetve megvizsgáljuk, milyen következtetések vonhatók le az a korábbi választások eredményeiből az idei országgyűlési választásra nézve.

A 2022-es áprilisi választás a Fidesz-KDNP 2010-es győzelme óta az első olyan országgyűlési választás, amelynek nem az az egyik fő kérdése, hogy a jelenlegi kormánypártok kétharmadot szereznek-e a parlamentben, hanem hogy megőrzik-e a többségük az országgyűlésben. Az ellenzéknek – egységes indulásának köszönhetően – hosszú idő után először van érdemi esélye a kormányváltásra. A közvélemény-kutatásokban a kormánypártok szavazóinak száma és az összefogott ellenzéki tábor nagysága nagyjából azonos szinten mozog. Bár az áprilisi választás végkimenetele országos szinten nyitott, a korábbi választások és a közvélemény-kutatási adatok alapján az ellenzék jó eséllyel indulhat neki az áprilisi választásnak Budapesten.

VISSZATEKINTÉS KORÁBBI VÁLASZTÁSOKRA

A budapestiek a rendszerváltást követően az esetek többségében baloldali, liberális képviselőket választottak a parlamentbe. A Fidesz-KDNP 2010-es első győzelme előtt mindössze egyszer fordult elő, hogy jobboldali jelöltek nyerték meg a fővárosi egyéni választókerületek többségét: 1990-ben a kormányra kerülő MDF a korábban még 32 darab budapesti képviselőhely több mint kétharmadát elnyerte és 23 mandátumot szerzett, míg az SZDSZ 9-et. Az MDF meggyengülésével viszont a következő választások során a fővárosban már a szocialista párt jelöltjei kerültek ki jellemzően győztesen az akkor még kétfordulós választásokból. 1994-ben, 2002-ben és 2006-ban is sikerült a budapesti mandátumok több mint 80 százalékát elnyernie az MSZP-nek, és 1998-ban, a Fidesz első kormányra kerülésekor is győzött a fővárosi választókerületek többségében, bár akkor kisebb arányban, 18-14-es megoszlásban (1. ábra).

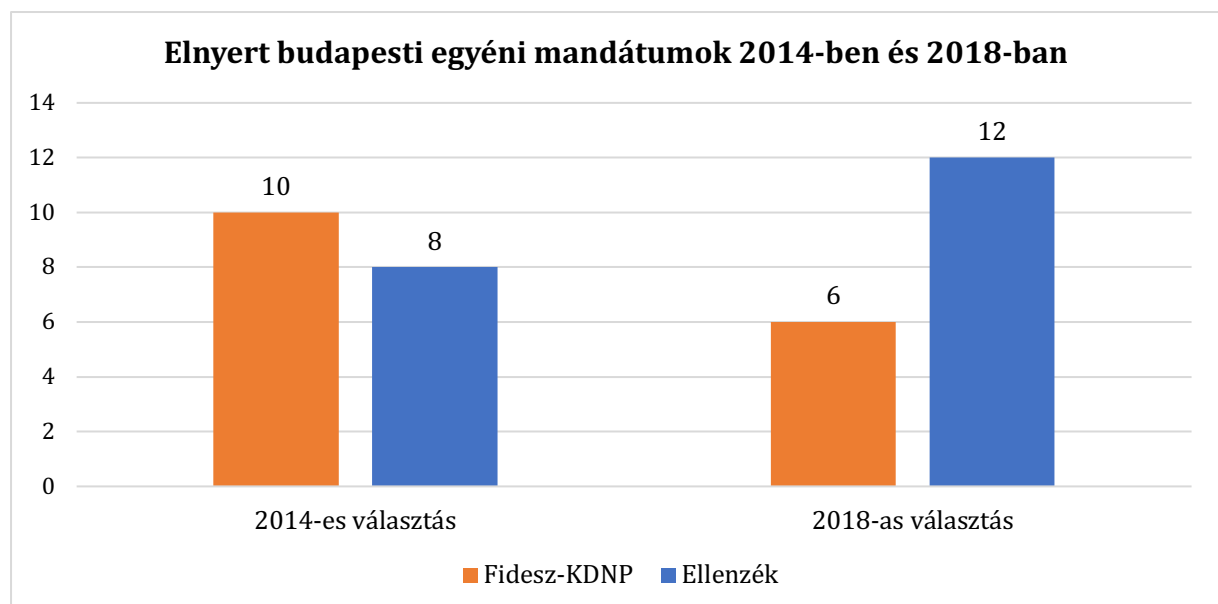
1. ábra: A korábban 32 budapesti országgyűlési mandátum eloszlása 1990 és 2010 között

Budapesten ez idő alatt kirajzolódott a jobboldal felé húzó körzetek. Ezek közé tartozik Buda középső része, vagyis az I. II. és XII. kerület, illetve Kelet-Pest külső, kertvárosi része, ahol a korábbi választások során az átlagnál erősebbnek bizonyult a jobboldal.

A kétezres évek második felében az őszi beszéd kiszivárgása, a háromigenes népszavazás, a kirobbanó korrupciós ügyek, illetve a gazdasági világválság hatására bezuhant az akkori kormánypártok, az MSZP és az SZDSZ támogatása, így a Fidesz-KDNP

2010-ben elsőpró győzelmet aratott nem csak országos szinten, hanem Budapesten is. A jelenlegi kormánypártok ekkor érték el a legjobb eredményüket fővárosban: az akkor még a 32 fővárosi választókerületből 30-at megnyertek, 26-tal többet, mint az előző, 2006-os választáson (1. ábra).

2011-ben aztán a Fidesz-KDNP kétharmados többséggel megváltoztatta a választási törvényt, melynek következtében 386-ról 199-re csökkent a parlamenti képviselők száma, a választókerületeké pedig 176-ról 106-ra, Budapesten így a korábbi 32 helyett már csak 18 mandátum kerül kiosztásra. Emellett az addigi kétfordulós választás egyfordulósra módosult, ami szintén a kormánypártok számára volt előnyös, ugyanis az új rendszerben elég akár a szavazatok relatív többségét megszerezni ahhoz, hogy valaki egyéni képviselői mandátumhoz jusson, így egy töredezett ellenzék hátránnyal indul a nagy táborot maga mögött tudó kormánypártokkal szemben. Ennek következtében a Fidesz-KDNP képviselőjelöltjei 2014-ben és 2018-ban is átlagban 41 százalékkal tudtak nyerni Budapesten. Míg 2014-ben ez az eredmény elég volt a fővárosi képviselőhelyek többségéhez, 18-ból 10 mandátum megszerzésére, addig 2018-ban az ellenzék részleges koordinált indulása miatt a kormánypártok már csak a budapesti választókerületek harmadában, 18-ból 6 helyen tudtak győzni (2. ábra).

2. ábra: A 2014-es és 2018-as választások fővárosi eredményei

Az ellenzék tehát 2018-ban a fővárosi körzetek kétharmadát megnyerte, mivel azonban csak 3 választókerületben tudták legyőzni a Fidesz-KDNP jelöltjeit Budapesten kívül,

országos szinten ismét nagyarányú győzelmet arattak, a 106 egyéni választókerületből 91 lett a kormánypártoké. Az újabb ellenzéki vereségének a tükrében azonban komoly jelentősége volt annak, hogy a Jobbikot leszámítva az összes jelentős ellenzéki párt támogatásával rendelkező LMP-s Csárdi Antal nagy fölényel, 48,73 százalékkal tudta megnyerni az I. és V. kerületet magában foglaló budapesti 1-es választókerületet Hollik Istvánnal, a Fidesz-KDNP jelenlegi kommunikációs igazgatójával szemben. Ez a választókerület ugyanis akkor a Fidesz egyik erős bázisaként volt számon tartva, Rogán Antal 2014-ben még magabiztos győzelmet aratott a körzetben, Csárdi példája viszont több korábbi időközi választás eredményéhez hasonlóan újra bebizonyította, hogy az ellenzéki szavazók nagy arányban hajlandóak egy közös jelöltre szavazni, illetve hogy széleskörű összefogással az ellenzéki győzelem akár egy erősen kormánypártinak gondolt körzetekben is létrejöhet.

Az előző országgyűlési választás adatai alapján, ha 2018-ban Budapesten minden választókerületben koordinálva vagy egy jelölt mögött sorakozott volna fel a DK, az MSZP, a Párbeszéd, illetve az Együtt, az LMP és a Momentum, akkor reális esély lehetett volna az összes budapesti egyéni választókerület megnyerése, így a Fidesz-KDNP újabb kétharmados győzelmének megakadályozása is (3. ábra).

A Fidesz-KDNP által elnyert budapesti egyéni választókerületek eredményei, 2018				
Választó-kerület	Székhely	Fidesz-KDNP	DK, Együtt, LMP, Momentum, MSZP, Párbeszéd	Különbség
Budapest 2	XI. kerület	42,16%	49,40%	7,24%
Budapest 3	XII. kerület	42,71%	48,68%	5,97%
Budapest 4	II. kerület	41,82%	49,90%	8,08%
Budapest 6	VIII. kerület	40,51%	43,42%	2,91%
Budapest 13	XVI. kerület	41,91%	47,23%	5,32%
Budapest 14	XVII. kerület	41,17%	44,9%	3,73%

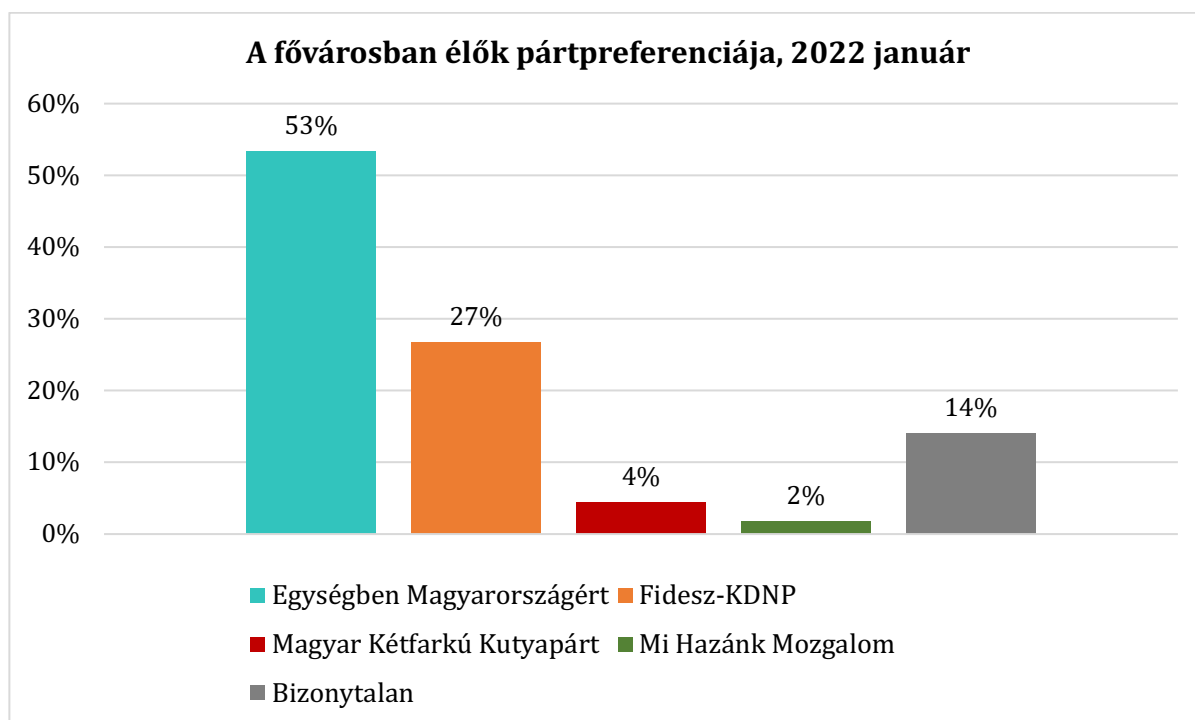
3. ábra: A Fidesz-KDNP előző választáson elnyert budapesti egyéni választókerületi eredményeinek összehasonlítása

Az összefogás sikerességét még inkább megerősítette a 2019-es önkormányzati választás. Országos szinten számos település lett ellenzéki vezetésű, Budapesten pedig Karácsony Gergely magabiztos fölényrel, 50,62 százalékkal nyerte meg a főpolgármester-választást a hivatalban lévő Tarlós Istvánnal szemben, aki 44,29 százalékot ért el. A közös jelöltek indításának köszönhetően a jellemzően jobboldalinak tartott I. és II. kerület is ellenzéki vezetésű lett, a közös jelöltek indításával pedig a 23 fővárosi kerületből 14-ben sikerült legyőzni a Fidesz-KDNP jelöltjeit.

Az utóbbi idők választásai és a rendelkezésre álló közvélemény-kutatási adatok szerint tehát az ellenzék jó eséllyel készülhet az áprilisi választásra a fővárosban, amit alátámaszt az is, hogy az őszi előválasztás során Budapesten volt a legélénkebb verseny egy-egy választókerületi jelöltség elnyeréséért, ami jelzi, hogy az összefogott ellenzéki pártok befutóként tekintenek a budapesti egyéni körzetekre. Ennek következtében az előválasztáson résztvevő pártok több helyen nem álltak be a korábban már győztes ellenzéki politikusok mögé, hanem saját jelölteket is indítottak. Így végül nem indulhat újra egyéni mandátumért Molnár Gyula Dél-Budán a 18. választókerületben, illetve Burány Sándor a Kőbánya központú 9-es választókerületben.

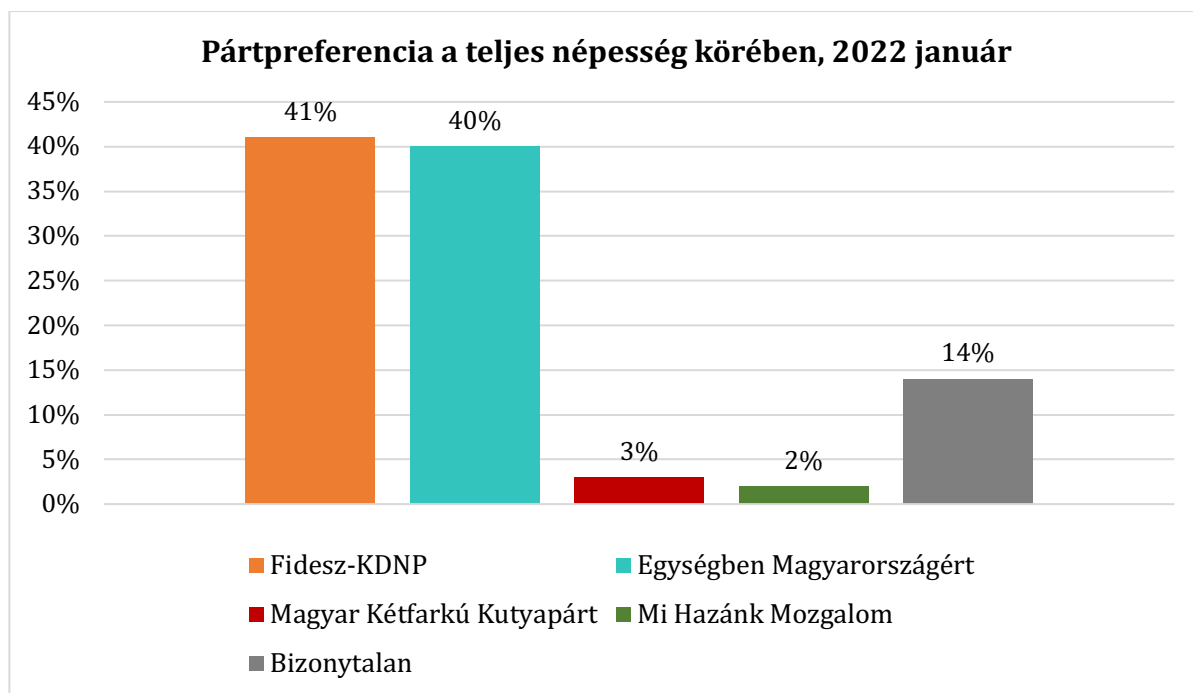
A KORMÁNYPÁRTOK ÉS AZ ELLENZÉK ESÉLYEI A FŐVÁROSBAN

A Republikon Intézet [januári kutatása szerint](#) az egyesült ellenzékre, vagyis az Egységben Magyarországért szövetségre (DK, Jobbik, Momentum, MSZP, LMP, Párbeszéd) kétszer annyian szavaznának a fővárosban a teljes népességen belül, mint a Fidesz-KDNP-re: 53,3 százalék szemben 26,7 százalékkal (4. ábra), ami kimagasló különbség, hiszen még az ellenzék leggyengébb terepének számító kistélepedéseken sincs ekkora eltérés a két tábor nagysága között. A közös indulással az ellenzéknek komoly esélye van arra, hogy akár az összes fővárosi választókerületben nyerjen 2022. április 3-án, így a rendszerváltás óta most először fordulhat elő, hogy a Budapesten egy pártszövetség nyerje el az összes választókerületet.

4. ábra: 2022 januári pártpreferencia Budapesten

Országosan azonban nem áll ilyen jól az ellenzék. Bár listán fej-fej mellett van a két pártszövetség, 41 százalék szavazna a Fidesz-KDNP, 40 százalék pedig az Egységben Magyarország listájára (5. ábra), mivel azonban a választókerületek átrajzolásra, illetve a határon túliak szavazatai a kormánypártoknak kedveznek, ezért az ellenzéki pártoknak több százalékpontos előnyre lenne szüksége ahhoz, hogy esélyesként fordulhassanak rá az áprilisi választás kampányhajrájára.

5. ábra: 2022 januári pártpreferencia országos szinten

2022-re összesen 26 választókerületi jelöltjének személyén változtatott a Fidesz-KDNP 2018-hoz képest. A 26 cseréből 11 budapesti jelöltek esetében történt (a jelöltek teljes listája az utolsó oldalon található), ez jól jelzi, hogy a kormánypártok milyen reményekkel indulnak a választáson Budapesten. A legutóbb még elnyert, a kormánypártok számára most viszont már nehezebben megszerezhető körzetek felében lecserélték a jelöltjeiket, és nem indítják újra fővárosban azokat az elsővonalbeli politikusokat, akiknek esetében arcvesztéssel járna a vereség. A kormánypártok nagy nevei közül így nem indul újra Budapesten a XII. kerület egészét magában foglaló 3-as választókerületben a miniszterelnökséget vezető miniszter, Gulyás Gergely, a józsefvárosi központú 6-os választókerületben a Fidesz frakcióvezetője, Kocsis Máté, valamint a II. kerület nagyrésztét magában foglaló 4-es körzetben Varga Mihály pénzügyminiszter sem.

A kormánypártok stratégiája érthető, ugyanis a fenti adatokból kiindulva érdemes a fővároson túli területekre fókuszálniuk, és oda koncentrálni a kampányerőforrásaikat ahhoz, hogy megőrizzék a kormányzó többségüket a parlamentben. A kistéleplés körzetekben pedig jellemzően erősebb a Fidesz-KDNP, mint az ellenzéki összefogás. A budapesti presztízsveszteségek minimalizálása tehát logikus lépésnek számít.

A Fidesz-KDNP jelöltjei között több volt polgármester is szerepel, akik ismert politikusnak számítanak választókerületi szinten. A Józsefvárost 2018 és 2019 között irányító Sára Botond indul a VIII. és IX. kerület egy részét magában foglaló 6-os

választókerületben, Óbuda-Békásmegyer önkormányzatát 13 évig vezető Bús Balázs indul Szabó Tímea ellen a III. kerületi 10-es választókerületben, illetve Újpesten két polgármesteri ciklust betöltő Wintermantel Zsolt indul a IV. kerületi központú 11-es választókerületben. Az ő képviselőjelöltségük azért lehet praktikus a kormánypártok számára, mert helyben már beágyazottak, így nem kell annyi erőforrást biztosítani a felépítésükhöz.

A Fidesz-KDNP számára szinte esélytelennek ítélt körzetekben arányaiban kevesebb változás történt a jelöltek tekintetében. Ismét Földesi Gyula indul Hiller István ellen, aki már kétszer is elnyerte a Pesterzsébet központú 16-os választókerület képviselői helyét. Harrach Tamás újból felveszi a versenyt Hiszékeny Dezsővel a 13. kerület nagyrészt magában foglaló 7-es választókerületben, ahol két alkalommal is nagy arányú vereséget mért rá az MSZP-s Hiszékeny. Németh Szilárd, Csepel korábbi polgármestere és országgyűlési képviselője megint elindul Szabó Szabolcs ellen a Csepelt és Soroksárt magában foglaló 17-es választókerületben, Németh Zsolt pedig a fent már említett dél-budai 18-as választókerületben indul újra, neki azonban idén új ellenfele lesz Tóth Endre személyében.

Budapesten az egyik legkiélezettebb küzdelemre a II. és XII. kerületet magában foglaló 3-as választókerületben lehet számítani. Ezt a Gulyás Gergely helyett induló Fürjes Balázs személye is jelzi, mivel Budapest és a fővárosi agglomeráció fejlesztéséért felelős államtitkárként, valamint a Budapesti Fejlesztési Központ szakmai irányítójaként nagy befolyással bír a fővárosban, a Budapesten induló kormánypárti jelöltek közül ő számít az egyik legnagyobb névnek. A közvélemény-kutatásokból, valamint a 2018-as helyi eredményből kiindulva azonban Hajnal Miklósnak, az Egységben Magyarországért jelöltjének több esélye van elnyerni a körzetet a fideszes riválisával szemben. Azonban a fenti versenybe beleszólhat a Magyar Kétfarkú Kutypárt elnöke, Kovács Gergely is, aki szintén ebben a választókerületben fogja megmérettetni magát. Kérdés, hogy indulása mennyiben befolyásolja majd a választás végeredményét.

Egy másik érdekes csatater lehet a Józsefváros és Ferencváros egy részét magában foglaló 6-os egyéni választókerület, itt ugyanis Sára Botond és az Egységben Magyarországért közös jelöltje, Jámbor András mellett bejelentette indulási szándékát a Kétfarkú Kutypárt alelnöke, a IX. kerület alpolgármestere, Döme Zsuzsanna, illetve a Mi Hazánk Mozgalom politikusa Dúró Dóra is, aki még a Jobbik színeiben 13 százalékot szerzett a

korábbi két országgyűlési választáson. Bár Kocsis Máténak 4 éve 40,5 százalékkal sikerült megnyernie a választókerületet, ez azonban a Fidesz-KDNP által 2018-ban megnyert budapesti körzetek között a leggyengébb eredménynek számított. Győzelmében nagy szerepet játszott, hogy az ellenzék ebben a választókerületben magához képest is szétaprózódottabb volt, illetve hogy az „esélyes ellenzéki jelölt”, a DK-s Ara-Kovács Attila nem volt helyben beágyazott politikus, így végül csak 32 százalékot ért el. Jámbor Andrásnak ellenben az intenzív előválasztási kampány, illetve az aktív utcai jelenlét miatt komoly esélye van arra, hogy április 3-án felsorakoztassa maga mögött az ellenzéki szavazókat, és Kocsis Máté helyébe lépve képviselje majd a józsefvárosiakat és a ferencvárosiakat a parlamentben a következő ciklusban.

A Fidesz-KDNP 2018-as és 2022-es indulói, valamint az Egységben Magyarországért jelöltjei 2022-ben:

Választó-kerület	A Fidesz-KDNP jelöltjei, 2018	A Fidesz-KDNP jelöltjei, 2022	Egységben Magyarországért jelöltjei, 2022
Budapest 1	Hollik István	Böröcz László	Csárdi Antal
Budapest 2	<u>Simicskó István</u>	Simicskó István	Orosz Anna
Budapest 3	<u>Gulyás Gergely</u>	Fürjes Balázs	Hajnal Miklós
Budapest 4	<u>Varga Mihály</u>	Gór Csaba	Tordai Bence
Budapest 5	Bajkai István	Kovács Balázs Norbert	Oláh Lajos
Budapest 6	<u>Kocsis Máté</u>	Sára Botond	Jámbor András
Budapest 7	Harrach Tamás	Harrach Tamás	Hiszékeny Dezső
Budapest 8	Jelen Tamás	Borbély Ádám	Hadházy Ákos
Budapest 9	György István	Pap Sándor	Arató Gergely
Budapest 10	Menczer Erzsébet	Bús Balázs	Szabó Tímea
Budapest 11	Zsigmond Barna Pál	Wintermantel Zsolt	Varju László
Budapest 12	László Tamás	Pintér Gábor	Barkóczi Balázs
Budapest 13	<u>Szatmáry Kristóf</u>	Szatmáry Kristóf	Vajda Zoltán
Budapest 14	<u>Dunai Mónika</u>	Dunai Mónika	Szilágyi György
Budapest 15	Kucsák László	Lévai István Zoltán	Kunhalmi Ágnes
Budapest 16	Földesi Gyula	Földesi Gyula	Hiller István
Budapest 17	Németh Szilárd	Németh Szilárd	Szabó Szabolcs
Budapest 18	Németh Zsolt	Németh Zsolt	Tóth Endre

6. ábra: A Fidesz-KDNP 2018-as és 2022-es, valamint ellenzék 2022-es jelöltjei Budapesten (a kormánypártok jelöltváltásai eltérő háttérrel jelölve, a 2018-ban nyertes képviselőjelöltek nevei félkövér betűtípussal és aláhúzással kiemelve)